

Zienswijze raadsleden Zuid-Holland Zuid op begrotingswijziging Serviceorganisatie Jeugd ZHZ 30 augustus 2017

Aanleiding voor deze zienswijze

In juni 2017 hebben de 17 gemeenteraden van Zuid-Holland Zuid een 'knoppen' notitie ontvangen van de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ. De notitie gaat over het budgettekort, de analyse hiervan en oplossingen hiervoor. In drie regiobijeenkomsten is met raadsleden gesproken over het vraagstuk. Op 6 juli 2017 heeft het Algemeen Bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd besloten, voor 2017 extra geld beschikbaar te stellen aan de Serviceorganisatie. De 17 gemeenteraden kunnen de komende weken hun zienswijze hierop geven, uiterlijk op 15 oktober 2017.

Het volledige besluit van het AB van DG&J luidt als volgt:

1. Vaststellen van de 1e burap 2017 van de Serviceorganisatie Jeugd, exclusief de begrotingswijzigingen 2017 en 2018;
2. De begrotingswijziging 2017 als voornemen voor zienswijze voor te leggen aan de raden, met het verzoek om voor 15 oktober de zienswijzen aan het Algemeen Bestuur te retourneren;
3. Aan de Serviceorganisatie toestaan om naast de eerder toegezegde € 1,6 miljoen, extra uitgaven te doen voor een bedrag van maximaal € 2,3 miljoen, vooruitlopend op de zienswijze van de raden; Toelichting: de ServiceOrganisatie Jeugd dient de ruimte te krijgen om vooruitlopend op een definitief besluit alvast uitgaven te doen. De urgentie om nu al geld beschikbaar te stellen is nu al zo groot om geen kind tussen wal en schip te laten vallen dat het zich niet verhoudt tot de tijd die nodig is om tot definitieve besluitvorming te komen.
4. Over het resterende deel van € 1,5 miljoen, in een extra vergadering van het Algemeen Bestuur voor 15 oktober 2017, te besluiten op basis van de zienswijze van de raden; en dan de definitieve begrotingswijziging vast te stellen op € 5,4 miljoen resp. € 3,9 miljoen.
5. Aanpassen van de nu gevraagde gemeentelijke bijdragen van de 1e burap 2017 met € 1,5 miljoen (zie beslispunt 4);
6. De Serviceorganisatie verzoeken om een meerjarenbegroting en een transformatieplan op te stellen voor de jaren 2018-2021;
7. In deze meerjarenbegroting de eventueel benodigde begrotingswijziging voor het jaar 2018 mee te nemen.

Achtergrond van deze zienswijze

Als vervolg op de inspanningen van raadsleden uit Zuid-Holland Zuid dit voorjaar op het terrein van jeugdhulp, heeft een werkgroep van raadsleden uit diverse gemeenten nu voor de tweede keer een zienswijze opgesteld die door alle gemeenten in de regio ZHZ kan worden benut. De werkgroep bestaat uit raadsleden uit verschillende gemeenteraden uit de regio ZHZ. Een concept-zienswijze is besproken door ongeveer 45 raadsleden, op een openbare bijeenkomst van de ZHZ- raden op 24 augustus 2017. De zienswijze is vervolgens definitief gemaakt en geaccordeerd door de werkgroep. Net als bij de eerste zienswijze, geldt:

- De overtuiging dat een eenduidige boodschap krachtiger is;
- De overtuiging dat zeventien raden samen sterker staan dan enkelen alleen;
- Het is geenszins de bedoeling met dit initiatief de colleges voor de voeten te lopen;
- Het streven is om de positie van onze afzonderlijke gemeenteraden kracht bij te zetten;
- Deze zienswijze biedt bouwstenen voor de uiteindelijke formele zienswijze van afzonderlijke gemeenteraden;
- Het is aan iedere fractie en elke gemeenteraad om deze bouwstenen in te passen in een eigen zienswijze, bijvoorbeeld via amendementen.

Contactpersoon namens de raadsleden die hebben bijgedragen:

Daniël Coenen, griffie Dordrecht

d.coenen@dordrecht.nl

078-7704980

06-50524267

BOUWSTENEN voor ZIENSWIJZE

Uitgangspunt

Het uitgangspunt van deze zienswijze is de Jeugdwet, die gemeente voorschrijft om te voorzien in passende jeugdhulp. Het is dan ook uitgesloten dat gemeenten niet kunnen waarborgen dat deze hulp verleend wordt.

Dat betekent dat wij gemeente(rade)n, gezien de opmerking in de 'knoppen'notitie van 2017, eraan gehouden zijn de extra gelden voor 2017 en 2018 beschikbaar te stellen.

Een tweede uitgangspunt is dat de jeugdhulp 'vraaggericht' moet werken. De vraag vanuit kinderen, ouders en/of sociale teams moet centraal staan; niet het beschikbare budget of bestaande aanbod.

Voorwaarden

Het feit dat we deze extra middelen beschikbaar moeten stellen brengt wel met zich mee, dat we hier nadere voorwaarden aan willen verbinden. Wij stellen dan ook voor om in de gemeentelijke zienswijze een aantal voorwaarden op te nemen waaraan voldaan moet worden:

1.1 Realistisch begroten

Al in een eerdere zienswijze hebben wij gepleit om over te gaan tot een realistische wijze van begroten en de systematiek van begroten op grond van de rijksbijdrage los te laten.

Begroten (en inkopen) dient plaats te vinden vanuit de vraag. Wij willen een realistische en stevige meerjarenbegroting zien, waarbij het streven is om uiterlijk in 2022 weer te komen tot een begroting die zich bevindt binnen de dan geldende kaders van de rijksbijdragen.

1.2 Analyse van de oorzaken

Eveneens in een eerdere zienswijze hebben wij gevraagd om een nadere analyse van de oorzaken van deze toename. De huidige analyse (groei van vraag versus krimp van middelen) onderkennen wij maar vinden wij te kort door de bocht. In een nadere analyse zouden de volgende vragen aan de orde moeten komen:

- Wat zijn diepere oorzaken van de groei?
- Vanuit welke richting ontstaat deze groei; zijn het jeugdteams die meer 'aanleveren'; komt de toename via de huisartsen of zijn het uitspraken van de rechterlijke macht;
- Zijn er mogelijk andere, niet bekende, verwijzers waardoor de vraag toeneemt?
- Wat wordt door welke instelling geleverd aan welke gemeente en zijn daar specifieke oorzaken voor aan te wijzen?
- In hoeverre werken instellingen vraaggericht?
- Zijn er verschillen te signaleren tussen gemeenten met jeugdteams en integraal georganiseerde teams?
- Is de inkoop afgestemd op de vraag die zich voordoet, bijvoorbeeld geconstateerd door huisartsen en instellingen?

Wat betreft te nemen beleidstappen:

- Wat kan met preventie worden voorkomen?
- Zijn sommige kinderen beter geholpen binnen de Wet langdurige zorg?
- Krijgen kinderen niet te snel jeugdzorg? Worden daarmee niet de daadwerkelijke problemen gemist? Hoe kunnen problemen bij kinderen op een andere manier dan jeugdhulp worden aangepakt?

Hierbij verzoeken wij u de aanvullende analyse uiterlijk 30 november 2017 beschikbaar te hebben gesteld aan de gemeenteraden.

1.3 Plan van Aanpak

Op basis van de gevraagde analyse moet een Plan van Aanpak worden opgesteld, met als doel de jeugdzorg terug te brengen binnen de kaders van de rijksbijdrage uiterlijk in 2022.

Om dit te kunnen bewerkstelligen zal eerst duidelijk moeten zijn, wat de toename veroorzaakt. Daarnaast dient het Plan van Aanpak een duidelijke strategie te bevatten op welke wijze er voldaan gaat worden aan de basisgedachte, namelijk: één regisseur die samen met een gezin komt tot één plan, wat zo nodig uitgevoerd gaat worden door meerdere disciplines of professionals, waarbij de regisseur controle houdt op de uitvoering van de afspraken in samenspraak met het gezin.

Ook willen we in het Plan van Aanpak werkbare ideeën zien voor, hoe ontschotting van gemeentelijke 3D-middelen kan bijdragen aan de jeugdhulp.

Deze gewenste transformatie dient zo snel als mogelijk ten uitvoer te komen.

1.4 Transformatie

Er dient meer werk te worden gemaakt van de hierboven beschreven transformatie, waarbij de functie van regisseur een wezenlijk andere inhoud zou kunnen krijgen dan nu het geval is. Daarbij kan gedacht worden aan doorzettingsmacht. Tot de competenties van de regisseur behoren in ieder geval de nodige sensitiviteit voor de problematiek en goede communicatieve vaardigheden. Wij gaan ervan uit dat de transformatie niet beperkt blijft tot de jeugdhulp, maar uiteindelijk de werkwijze wordt voor het hele zorgdomein.

Dit onderdeel van de zienswijze kan leiden tot een herstructurering van de gehele organisatie van de zorg. Om deze goed te laten verlopen is er, naast een gedegen Plan van Aanpak, tijd en continuïteit nodig. Tijd wordt gegeven tot 2022 en voor de continuïteit is het noodzakelijk dat de rechtspositie van het personeel voor de komende jaren goed geregeld wordt.

1.5 Efficiënter werken

De indruk bestaat dat veel tijd (en dus geld) weglekt aan overleg en bureaucratie. Door meer eenduidig te werken met regisseurs, beogen wij uiteindelijk kosten te besparen door minder overleg en de bureaucratie beduidend te verminderen.

Afrondend

Wij zijn ons ervan bewust dat, het uitvoering geven aan deze voorwaarden extra middelen zou kunnen vergen. Wij nodigen daarom het bestuur uit, duidelijk te maken aan de gemeenten wat zij nodig hebben om met een dergelijk Plan van Aanpak te komen en dit ten uitvoer te brengen. Deze middelen kunnen dan, bij een gedegen Plan van Aanpak, zo nodig worden vrijgemaakt teneinde de doelstelling in 2022 te bereiken.

Overige vraagstukken

Positionering Veilig Thuis

Wij beschouwen Veilig Thuis als een onlosmakelijk onderdeel van de (jeugd)zorg. Wij onderschrijven de gedachte dat dit een publiekrechtelijke taak is en onderschrijven eveneens de gedachte dat onnodige overheadkosten zoveel als mogelijk bespaard moeten worden.

Wij zijn echter niet overtuigd van het huidige positioneringsvoorstel voor Veilig Thuis. We vragen daarom om een goede onderbouwing van deze keuze, afgezet tegen de andere mogelijkheden voor positionering.

Ontwikkeling Dienst Gezondheid & Jeugd /GGD

Wij willen nadrukkelijk onze zorg uitspreken over de ontwikkeling zoals die zich op dit moment voor lijkt te doen bij de DG&J/GGD. Nog maar drie jaar geleden (2013/2014) bleken de ontwikkelingen daar volledig 'out of control' te zijn geraakt door de grote hoeveelheid aan werkzaamheden die de Dienst uitvoerde en de verschillende geldstromen die daaraan gekoppeld waren.

In deze zienswijze wensen wij nadrukkelijk vast te houden aan het beleid dat na 2014 is ingezet, namelijk een organisatie die zich beperkt tot haar kerntaken. Andere vormen van zorg kunnen (tijdelijk) een plaats krijgen onder deze paraplu mits zij duidelijk te onderscheiden blijven.

Daarbij dient altijd de mogelijkheid te bestaan dat deze vormen te zijner tijd opgaan in een andere organisatie die zich bezighoudt met de zorg voor onze inwoners.

Wij willen u nadrukkelijk meegeven de uitkomsten van het rapport van BMC/de heer Rob Oudkerk (april 2015) over de governance van de organisatie, nog eens goed door te nemen. Er zijn voor zover wij weten, behartigenswaardige zaken geschreven.

Tot slot

De voorbereidingsgroep heeft zich de vraag gesteld of de huidige structuur voor bestuur van deze organisatie de meest effectieve en efficiënte is voor aansturing van deze organisatie. Wij vragen het bestuur zich te buigen over deze vraag en het gesprek hierover aan te gaan met de gemeenteraden.